Hukuk Bölümü 2004/65 E. , 2004/76 K.

- İCRA DAIRESI GÖREVLILERININ KUSURLARINDAN DOĞDUĞU ÖNE SÜRÜLEN ZARARIN IDARECE TAZMINI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN, İCRA VE İFLAS KANUNU'NUN DEĞIŞIK 5. MADDESI UYARINCA ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI

  - İCRA VE İFLAS KANUNU (2004) Madde 5

"İçtihat Metni"

Davacı : G. Y.

Vekili : Av. T. D.

Davalılar : Adalet Bakanlığı

O L A Y :Davacı, 1994 yılında satın aldığı traktörün,önceki malik K. Ç.aleyhine alacaklısı (E.Ç.) tarafından Malazgirt İcra Müdürlüğünün E:2002/29 sayılı dosyasında başlatılan icra takibi üzerine hareket eden görevli icra memuruna sahiplik belgeleri gösterilmesine rağmen ve ekin ekme mevsiminde haczedilmesi nedeniyle uğradığı zararlar karşılığı, fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydıyla 4.000.000.000.-TL. tazminatın, olay tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte davalı idarece ödenmesine hükmedilmesi istemiyle, 10.6.2002 gününde adli yargı yerinde dava açmıştır.

MALAZGİRT ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 6.2.2003 gün ve E: 2002/96, K:2002/24 sayı ile, davacı tarafından davalı Adalet Bakanlığı aleyhine açılan tazminat davasında Malazgirt İcra Müdürlüğünün yapmış olduğu usulsüz işlemden bahisle icra memurunun kusuruna dayanıldığından mevcut davanın tam yargı davası olduğunun anlaşıldığı, bu yöndeki davalara bakma yetkisi ve görevinin İdare Mahkemelerinin görev alanında kaldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, uğradığı zararlar karşılığı 5.000.000.000.-TL. maddi ve 1.000.000.000.-TL. manevi olmak üzere toplam 6.000.000.000.-TL. tazminatın, olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı idarece ödenmesine hükmedilmesi istemiyle, 18.3.2003 gününde idari yargı yerinde dava açmıştır.

VAN İDARE MAHKEMESİ; 3.3.2004 gün ve E: 2003/264, K:2003/148 sayı ile, icra memurunun kusurundan doğan zararların giderilmesi istemiyle açılan davanın, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca adli yargının görevine girdiği gerekçesiyle görev yönünden reddine ve görevli merciin belirlenmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Tülay TUĞCU'nun Başkanlığında, Üyeler: M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Coşkun ÖZTÜRK, Z.Nurhan YÜCEL, Sinan TUNCA, Abdullah ARSLAN ve H. Hasan MUTLU'nun katılımlarıyla yapılan 01/11/2004 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre,olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada; adli yargı yerince idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen idari yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

1- 2247 sayılı Yasanın 14. maddesinde yer alan, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir." hükmüne göre, asliye hukuk mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine idari yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

2- 2247 sayılı Yasanın 19. maddesindeki " Adli, idari , askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler." hükmüne göre ise, idari yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren adli yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki , başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

Yasakoyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

Olayda, idari yargı yerince, görevsizlik kararı verilerek işten el çekildiğine göre, adli ve idari yargı yerleri arasında 14. maddede öngörülen şekilde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş bulunmaktadır.

Bu durumda, hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğmasına neden olacak şekilde görevsizlik kararı vererek işten el çekmiş bulunan mahkemenin, bu uyuşmazlığın giderilmesi için resen başvurma yetkisi bulunmadığı gibi, bu yöndeki başvurusu 19. madde kapsamında da görülemez.

Ancak, idari yargı kararının kesinleşmesi üzerine, davacı vekilince dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi istemiyle dilekçe verildiği dikkate alınarak, adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu ve dava dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak, davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiğinin kabulü ile usule ilişkin başkaca bir noksanlık görülmeyerek görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II- ESASIN İNCELENMESİ :Raportör–Hakim İsa YEĞENOĞLU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; İlgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Nevzat ÖZGÜR'ün davada adli yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, icra dairesi görevlilerinin kusurlarından doğduğu öne sürülen zararın idarece tazmini isteminden ibarettir.

9.6.1932 tarih ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun değişik 5. maddesinde, "İcra ve İflas Dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan tazminat davaları, ancak idare aleyhine açılabilir. Devletin, zararın meydana gelmesinde kusuru bulunan görevlilere rücu hakkı saklıdır. Bu davalara adliye mahkemelerinde bakılır." hükmüne yer verilmiş bulunmaktadır.

Olayda, haciz işlemini yapan icra memurunun kusurlu olduğu ileri sürülerek bu nedenle uğranılan zararların giderilmesi istemiyle idare aleyhine dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu duruma göre, İcra ve İflas Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin olarak kamu görevlilerinin işlemlerinden doğduğu öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın anılan Yasa hükmü uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Asliye Hukuk Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Malazgirt Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 6.2.2003 gün ve E.2002/96, K:2002/24 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA , 01.11.2004 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.